

elkészíthetné.¹⁸⁾ Az efféle kommentár a jogegység eszméjének, a bírói gyakorlat állandóságának nagyobb szolgálata ténne, mint a jogi irodalomban domináló szerephez jutott határozat-gyűjtemények, amelyek a fennebb kiemelt hiányok folytán nem annyira tájékoztatnak, mint még nagyobb tájékozatlanságban hagynak.

Az én állásfoglalásom dr. Schusztter Rudolfal szemben a kifejtettek után az, hogy a m. kir. Kúria fontosabb határozatainak közzétevése maradjon csak a hivatalos eljárásnál mozgékonyabb magánvállalkozás kezében.

E határozatok szolgáljanak azután is bőséges anyagul a magyar jogászság kritikai szellemének, a kifejlesztésére és e kritikai szellem a különböző szaklapok hasábjain legyen harcos hirdetője annak az emelkedett életfelfogásnak és társadalmi erkölcsnek, amely a m. kir. Kúria határozataiból évszázadok óta az igazság halk szavában kicsendül.

(P. Sz. L. 1936. I. 4.)

A biztosítási ügynök tudomása.

I. *Budapesti törvényszék:* Felperes az alperesnél biztosította üzlethelyiségében és annak kirakataiban található árukat betöréses lopásból eredő károk ellen szeptember 30.-án és az üzlethelyiségbe az október 9.-ét megelőző éjjelen betörték. A betörést megelőzőleg és a betörés alkalmával az üzlethelyiség felett alkalmazott cégtáblából 2 méter 40 cm. hosszúságú rész hiányzott. A betörő a betörést megelőző napokban észrevette a cégtáblának fenti hiányát és azt az üzletbe való behatolásra alkalmasnak találta. Ezt közölte két társával és ezeknek segítségével a kitért cégtábla helyén az üzletbe bemászott. Kétségtelen tehát, hogy a betöréses lopásnak elkövetésére a cégtáblának nagyterjedelmű és könnyen megközelíthető hiánya hívta fel és adta meg nagymértékben az alkalmat a betörésre. E tényállás szerint a betöréses lopás elkövetése arra lévén visszavezethető, hogy felperes a kitért cégtáblát huzamos időn át ki nem javíttatta, a törvényszék felperesnek ezt a mulasztását oly nagyfokú gondatlanságnak minősítette, mely a K. T. 47. §-ának második bekezdése értelmében a biztosítónak kártérítési felelősségét kizárja. (16. P. 47080/33., 1934. okt. 20.)

Budapesti Itélőtábla: A csatolt ajánlat és K. H. tanu val-

¹⁸⁾ Ilyesféle módszerrel állította össze annak idején dr. Fabinyi Tihámér az öröklési jogot. Dr. Staud Lajos magánjoga: a bírói gyakorlat rendszerezése — a tételes törvényeken fölüli rész tekintetében. Almásai kötetmi joga is a Mt. szövege nélkül a bírói gyakorlat kommentárszerű feldolgozása.

lomása alapján megállapítja az Itélőtábla, hogy felperes szeptember 26-án tette meg ajánlatát áruinak betörés elleni biztosítására, az ajánlatot K. H. alperesi üzletszerző ügynök szerezte meg alperes részére, aki ennek az ajánlatnak felvétele előtti hetekben mint egy Tükörüveg Biztosító Társaságnak ugyancsak üzletzerző ügynöke vett fel felperesnél a cégtábla festésének biztosítása tárgyában. Ezen eljárása során az ügynök tudomást szerzett arról, hogy a biztosításra ajánlott üveg-cégtáblának elején egy nagyobb rész ki van törve és ezt a hiányt az előző ajánlati eljárás alkalmával meg is tekintette. Ekkor szó volt arról is, hogy felperes a cégtáblának ezt a hiányát meg fogja javíttatni. K. H. a perbeli biztosítási szerződés megkötésekor közvetítő ügynökként járt el, aki ebben a minőségében az Ügynöki Rendelet 1. §-a 2. bekezdésének, továbbá a 3. bekezdés 7. pontjának, az 1. §. utolsó bekezdésének, valamint a 7. és 11. §-oknak rendelkezéseiből következtetve kétségtelenül mint a biztosító vállalat megbízottja járt el. A K. T. 475. §-ának alkalmazása körül kifejlődött bírói gyakorlat szerint pedig a biztosító társaság ily megbízottjának tudomása magát a társulatot is kötelezi és így a megbízott előtt tudva volt körülmények elhallgatásáról nem lehet szó akkor, ha az ajánlatban felvett egyes kérdésekre az ajánlattevő oly választ adott, melynek valótlan voltáról a megbízott az ajánlat átvételekor tudomással bírt. Ezekből az következik, hogy az alperes biztosító olybá tekintendő, mint akinek a biztosítási szerződés megkötésekor a cégtáblának hiányáról tudomása volt és mint aki e tudomás mellett kötvényesítette a felperes ajánlatát. Ennélfogva alperes a K. T. 474., 475. §-ai alapján nem védekezhetik avval, hogy felperes az ajánlat 34. kérdésére a valóságnak meg nem felelő, a szerződés megkötésére lényeges befolyással bírt és öelőtte ismeretlen, körülményt elhallgatott és ennek következtében alperesnek a hivatkozott törvényszakaszokra alapított kifogásának helyt adni nem lehetett. (P. IV. 14760/34. sz., 1935. febr. 25.)

A m. kir. Kúria: A fellebbezési bíróságnak az a ténymegállapítása, hogy a biztosítási ajánlat felvétele alkalmával K. H., alperes közvetítő ügynöke, tudott arról, hogy a felperes üzlet-helyisége fölött elhelyezett üveg-cégtábla el van törve és az üveg egy része hiányzik, nem helytelen ténybeli következtetés eredménye. Abból ugyanis, hogy K. H. mint a Tükörüveg Biztosító Társaságnak ugyancsak közvetítő ügynöke szeptember 15-én ennek a társaságnak részére is a felperes üveg-cégtáblájára vonatkozólag biztosítási ajánlatot vett fel, amikor az eltört cégtáblát is megsemmisítette, okszerűen csak arra lehet következtetni, hogy az üveg-cégtábla törött voltáról 11 nappal később a betörés elleni biztosítási ajánlat felvételekor is tudott. K. H. alperes ügylet-közvetítő ügynöke volt és ebben a minőségében vette fel felperesnél a biztosítási ajánlatot. Nevezett a biztosítási

ajánlatban foglalt kérdések értelmezése és a kérdésekre adott válaszok jelentősége tekintetében a biztosító társaság megbízottjának tekintendő (354. sz. elvi határozat). Jogszabály, hogy ahol a törvény valamely körülmény tudásához jogkövetkezményt kapcsol, a megbízott képviselő tudását mindig tekintetbe kell venni. A jelen esetben tehát K. H. tudását a kérdések értelmezése és az adott válaszok jelentősége tekintetében az alperes tudomásának is kell tekinteni. Ennélfogva az alperesnek tudomása volt az üvegcégtábla törött voltáról és így ha a felperes az ajánlat 34. kérdésére: „ismeretesek-e Ön előtt még olyan körülmények, melyek a betörés veszélyét átmenetileg vagy tartósan növelik?” nemleges választ is adott, ebből csak a megbízott előtt amúgy is tudott olyan körülménynek elhallgatására lehet következtetni, amelyet a megbízott, miután azt az ajánlatba fel nem vette, maga sem tartott lényegesnek és amely körülmény elhallgatása ekként a közlési kötelesség megsértésének megállapítására egy magában nem alkalmas. (P. VII. 1840/35. sz., 1935. nov. 13-án.)

A budapesti Ítéletábra már gyakrabban kimondotta, hogy az ügynök tudomása a biztosító tudomásának is tekintendő. A megokolás szerint folyik az Ü. R. 1. §-ának 2. bekezdéséből, a 3. bekezdés 7. pontjából, az 1. §. utolsó bekezdésének, valamint a 7. és 11. §-oknak rendelkezéseiből az, hogy a közvetítő ügynök megbízottja a biztosítónak, — a K. T. 475. §-ának alkalmazása körül kifejlődött bírói gyakorlat szerint pedig a biztosító ily megbízottjának tudomása kötelezi magát a biztosítót is, aki olybá tekintendő, mint aki tudott arról, amiről az ügynöke tudott. A Kúria indokolása ettől eltérően az, hogy az ügynök a 354. sz. Elvi Határozat értelmében az ajánlatbeli kérdések értelmezése és a reájuk adott válaszok jelentősége tekintetében a biztosító megbízottjának tekintendő és jogszabály az, hogy ha a törvény valamely körülmény tudásához jogkövetkezményt kapcsol, a megbízott képviselő tudását tekintetbe kell venni, az ügynök tudását a kérdések értelmezése és az adott válaszok jelentősége tekintetében a biztosító tudomásának is kell tekinteni.

A Kúriának 138/30., 8632/30. sz. ítéleteiben az volt az álláspontja, hogy az ajánlat kitöltéséért mindenképen a biztosított felel. 7166/29. sz. a pedig az, hogy az ügynök tudomása azonos elbírálás alá esik a biztosító tudomásával.

II. Az Ü. R. értelmében a *fennálló jogszabályok* alkalmazandók azon kérdés tekintetében, hogy az ügynök tudomása mennyiben tekintendő a biztosító tudomásának.

Jogászegyleti értekezésemben kifejtettem az ügynöki tudomás kérdésének nagy jelentőségét és hogy e mellett az ügynöki jogkörnek minden egyéb kérdése eltörpül. Hiába védekezik a biztosító avval, hogy az ajánlat tartalma hamis, mindent elhallgat, mindent valótlannal ad elő, — minderre a válasz az, hogy tudta az ügynök, hogy az ajánlattevő beteg volt, hogy kórház-

ban kezelték, hogy tűzkára már volt stb., a biztosítót tehát megtámadási jog nem illeti. Az Ügynöki Rendelet tehát hiába szorítja az ügynök jogkörét az ajánlat átvételére és hiába köti a biztosítónak felelősségét ügynökéért ahhoz az előfeltételhez, hogy az ügynök a biztosítottat a szerződés megkötésére jogellenes fenyegetéssel vagy megtévesztéssel bírta legyen rá, ha az ügynök tudomása egyértelmű a biztosító tudomásával.

III. Mikép intézkednek a külföldi jogszabályok ebben a kérdésben?

Ehrenberg szerint, akinek tanai a német törvényre döntő befolyással bírtak, az ügynök tudomása csak bizonyos esetekben tekintendő a biztosító tudomásának. Nincs arra szükség, hogy ennél tovább menjünk és az ügynöknek minden tudomását a biztosító saját tudomásának tekintsük.

A *Reichsgerichtnek* egy alapvető ítélete szerint noha az ügynök tudta, hogy az ajánlattevőt más társulat visszautasította, a biztosított a biztosítóval szemben mégis felel a bejelentésnek ezen valótlanságáért. Ugyanis az ajánlattevő külön vétkekesség kimutatása nélkül is felel az ajánlatbeli kérdésekre adott válaszok helytelenségéért és ez áll arra az esetre is, ha az ügynök írta a válaszokat. Ha nem is tekinthetjük az ügynököt ezen tevékenységében a biztosított meghatalmazottjának, annyi bizonyos, hogy ezt a cselekedetét a biztosító meghatalmazottjaként sem végzi. Ő csak közvetítő marad. Ezért a biztosított az ügynök vétkének következményeit nem háríthatja el magától és tolhatja át a biztosítóra. Ami az ügynök azon tudomását illeti, hogy a biztosítottat egy más biztosító visszautasította: ez a biztosítottnak személyes ügye, melyről az ügynök csak véletlenül tudott annak folytán, hogy ő közvetítette a kérdéses ajánlatot. A biztosított tehát tartozott arról meggyőződni, hogy e tekintetben az ajánlatbeli válaszok a valóságot tartalmazzák-e. Ő azonban evel nem törődött, hanem aláírta átolvasás nélkül az ajánlatot. Az ügynöknek az a kijelentése sem mentesíti a biztosítottat, hogy a biztosító visszautasított kockázatot is vállal, az ügynök ezen kijelentéséért a társaság felelősséget nem viselhet.

Ilyen előzményekkel mondja ki a *német biztosítási törvény* 44. §-a, hogy a közvetítő ügynök tudomása *nem* egyértelmű a biztosító tudomásával. Az indokolás szerint az ellenkező álláspont komolyan veszélyeztetné a biztosító vállalatnak üzemeit. A biztosítók ugyanis a közvetítő ügynökök kiválasztásában olyan körökre vannak ráutalva, amelyeknél a szükséges üzleti tudást és tapasztalatot fel nem lelhetik és azért nem bízhatnak meg bennük a tekintetben, hogy a tudomásukra jutott fontos ténykörülményeket velük jókor és teljesen közölni fogják.

Az *osztrák törvény* 47. §-a értelmében a közvetítő ügynök tudomása csak akkor egyértelmű a biztosító tudomásával, ha olyan bejelentés vagy nyilatkozat révén jutott hozzá, amelynek

átvételére meghatalmazottnak tekintendő. A kommentár szerint ez forog fenn felmondás és visszalépés, igénybejelentések, fizetési felhívások, másolatkérések, helységváltozás, igényelzálogosítás, hivatásváltozás bejelentése esetében.

A *svájci törvény* erről a kérdésről nem intézkedik. De a joggyakorlat szerint (Sammlung der Entscheidungen schweizer Gerichte in privaten Streitigkeiten) a közvetítő ügynök csak arra van felhatalmazva, hogy keressen biztosítandókat és vigye őket a biztosítóhoz, — de a biztosító csak a homályos kérdésekre és a biztosítási feltételek tartalma tekintetében adott értelmezéseiért felel.

IV. A 354. sz. Elvi Jelentőségű Határozatra nagyon gyakran hivatkozik a magyar joggyakorlat.

A határozatnak alapjául az szolgált, hogy az ajánlattevő közölte az ügynökkel, hogy évek előtt agyvérzése volt és a kórházban ápolták. Az ügynök erre azt mondta neki, hogy nem kell ilyen régi dolgokat emlegetni, amikor most egészséges. Az 1126/06. sz. ítélet azzal utasította el a biztosító kifogását, hogy az ajánlatbeli kérdések értelmezése tekintetében az ügynök a biztosító megbízottja, az értelmezéssel elkövetett megtévesztés szemben tehát a biztosító a hamis bevallásra nem hivatkozhatik.

A másik eset az volt, hogy az ajánlattevő közölte az ügynökkel, hogy egy korábbi ajánlata visszautasított. Az ügynök erre azt válaszolta, hogy erről a biztosító bizonyára tud. Az 1100/1902. sz. ítélet elutasította a biztosító kifogását azzal, hogy az ügynök kijelentésével szemben nincs alap annak megállapítására, hogy az ajánlattevő a korábbi ajánlata visszautasításának jelentőségét ismerve, és annak célzatos elhallgatását tudva írta alá az ajánlatot.

Előadásomban azt mondtam ezekről az elvi jelentőségű határozatokról, hogy tartalmuk helyes, de túltág, mert a helyes álláspont szerint a biztosító csak abban az esetben nem gyakorolhatja támadó jogát, ha az ajánlatbeli kérdés az ügynök értelmezésére rászorult, mert homályos, kétes, mehezen érthető vagy értelmetlen.

V. A budapesti táblai 1914/31-es számú ítélet és Külley Rhorer Viktor tanácselnök úrnak 1934. november 13.-án tartott jogászegyleti előadása azon állásponton vannak, hogy a Kúriának most idézett határozata, valamint az Ü. R. 2., 8., 10. §-ai értelmében az összejátszás esetét kivéve a biztosítónak mindenben és teljesen felelnie kell az ügynökéért. A mostani táblai ítélet szerint pedig az Ü. R. 1. §. 2. bekezdése, 3. bekezdés 7. pontja, 1. §. utolsó bekezdése, 7., 11. §-ok rendelkezései szerint a közvetítő ügynök a biztosító megbízottja és a K. T. 475. §-ának alkalmazása körül kifejlődött bírói gyakorlat szerint ily megbízottnak tudomása kötelezi a biztosítót.

Az Ü. R. 6. §-a értelmében a fennálló jogszabályok irányadók arra vonatkozóan, hogy a közvetítő ügynök tudomása mennyiben esik egy tekintet alá a biztosító tudomásával. Ebből folyóan az Ü. R.-ből nem lehet ezen kérdés tekintetében érvet találni, hiszen kétségtelen, hogy a Rendelet ezt a kérdést eldönteni nem tudta, hanem a döntést rábízta a tőle idegen „fennálló jogszabályok”-ra. Egy lépéssel továbbmenve, még azt is meg lehetne állapítani, hogy a Rendelet a 354. sz. Elvi Jelentőségű Határozattal sem látta a kérdést eldönthetőnek, mert ellenkező esetben ennek a határozatnak értelmében szabályozta volna maga a kérdést. Marad a táblai ítéletnek csak az a része, mely a K. T. 475. §-a körül kifejlődött bírói gyakorlatra utal. Erre nézve azonban ma is igaz az értekezésemben hangoztatott az az álláspont, hogy a bírói ítéletek csak egy-kétszer fogadták el, hogy az ügynök tudomása a biztosító tudomásának tekintendő, míg egész serege az ítéleteknek azt mondja, hogy az ügynökkel előszóval közölt adatok nem tekinthetők a biztosítóval közölteknek és ilykép az látszik a bíróságok túlnyomó álláspontjának, hogy nem elégszenek meg az ügynök tudomásával, azt keveslik és azt követelik meg, hogy a fontos adatokat a kérdőpontokra adott válaszokban az ajánlattevő írásban közölje a biztosítóval.

VI. A Kúria eszmemenete a következő:

A biztosított elé terjesztett ajánlati blanketta 34. kérdése azt kérdezte tőle, hogy ismereteseke-e előtte olyan körülmények, melyek a betörés veszélyét átmenetileg vagy tartósan növelik. Erre a kérdésre a biztosított által aláírt ajánlat nemmel felelt. A biztosító megtagadta a fizetést, mert az üvegcégtábla hiánya fokozta a betörés veszélyét, sőt a megállapított tényállás szerint egyenesen az ösztökélte a betörőt a betörés elkövetésére. A Kúria nem adott helyt a biztosító ezen kifogásának, mert a közvetítő ügynök a 354. sz. Elvi Határozat szerint az ajánlatbeli kérdések értelmezése és a kérdésekre adott válaszok tekintetében a biztosító megbizottjának tekintendő. Jogszabály, hogy ahol a törvény valamely körülmény tudásához jogkövetkezményt kapcsol, tekintetbe kell venni a megbizott képviselő tudomását. Ennélfogva a biztosító a biztosítási szerződés megkötésekor tudta, hogy az üvegcégtábla törött, — a megbizott ügynök, minthogy azt az ajánlatba fel nem vette, azt lényegesnek nem tartotta, a közlési kötelezettség megsértésének esete tehát *főnn nem forog*.

Kétségtelen, hogy az üvegcégtábla törött volta növelte a betörés veszélyét, hogy tehát az írásbeli ajánlat kérdésére adott válasz fontos ténykörülményt elhallgat, illetve valótlanul ad elő.

Kétségtelen az is, hogy ezen ajánlatbeli kérdés nem homályos, nem kétes, hanem minden józaneszű embernek tudnia kell, hogy az üvegcégtáblának ilyen törött volta a betörés veszélyét fokozza.

Nincs arra semmi adat, hogy a biztosított és az ügynök között ez a kérdés egyáltalában szóba került, hogy a biztosított a kérdést és az arra adandó választ kétesnek vagy homályosnak tartotta. Hanem úgy látszik az történt, hogy az ajánlatot az ügynök töltötte ki, a választ az ügynök írta be, a biztosított pedig az ajánlatot minden kifogás és megjegyzés nélkül aláírta. Vagyis az ügynök vagy azt hitte könnyelműen, hogy a tizenegy nap előtt törve volt üvegtábla a helyreállítás folytán már nem törött, vagy pedig attól tartott, hogy a való tényállás ismerete mellett a biztosító az ajánlatot visszautasítja, ő pedig elesik az ügynöki jutaléktól. Az ajánlattevő pedig vagy gondatlanul vagy dolose aláírta a fontos ténykörülményre valótlán választ adó írásbeli ajánlatot. Mindketten tehát, ügynök és ajánlattevő, gondatlanul vagy dolose okozták azt, hogy a biztosító az ajánlat elfogadásakor fontos ténykörülményt nem tudott, amelynek tudása esetében az ajánlatot visszautasította volna.

Az ügynök nem értelmezte meg az ajánlattevőnek a kérdést. Nem világosította őt fel oly módon, hogy az üvegcégtáblának törött volna a betörés veszélyét nem növeli. Az ügynök ezt nem is hitte és ha ilyen bolondot mond az ajánlattevőnek, úgy ez azt neki el nem hiszi. A helyes felfogás szerint az ügynök csak a homályos, kétes és nehezen érthető kérdéseknek és válaszoknak megértelmzésére van hivatva, de nem arra, hogy félre nem érthető világos kérdést és feleletet félremagyarázzon. A 354. számú elvi jelentőségű határozat és az a szerint az ügynököt megillető értelmezési jog tehát a jelen esetben be nem vonható és azok alapján a biztosítónak kifogását igazságosan elutasítani nem lehet.

Arról van itt szó, hogy ebben a kérdésben összeütközik a biztosító és a biztosított érdeke. A kereskedelmi törvény szerint a biztosítási szerződésnek érvényességi kelléke az írásbeliség, ebből folyóan a biztosítandó teszi meg az írásbeli ajánlatot és írásban kell felelnie a biztosító által elé terjesztett kérdésekre. Ezeket a kérdéseket a biztosító ügynöke szokta átadni és az ajánlati kérdésekre adandó válaszok körül segédkezik az ajánlattevőnek. Ezt az ügynököt a biztosító alkalmazza, a közönséghez ő küldi ki és az állandó kapcsolat az ügynök és a biztosító között a biztosítóra bizonyos felelősséget ró az okért, amiket az ügynök mond és tesz. Ily módon felelős az ügynök által olyan kérdésre adott értelmezésért, amely kérdés kétes vagy homályos.

Ezen összeütközésből a helyes eredményt szerintem csak a következő módon vonhatjuk le.

Az ajánlatot írásban a biztosított teszi meg, a biztosító által eléje tett ajánlati blankettának a kitöltése és aláírása az ő feladata. Ha a kitöltést az ügynökre bizza, aláírás előtt pontosan ellenőriznie kell, hogy az ügynök az ajánlatbeli kérdésekre

adott válaszba az igazat írta-e be. Ha aláírja az ajánlatot, noha valótlanság van benne, vagy ha aláírja gondos átolvasás nélkül: úgy ezért a valótlanságért, ezért a gondatlanságért, ő felel, mert a biztosító arra a jogos feltevésre alapítja az egész biztosítási ügyletet, hogy a biztosítottnak a kérdésekre adott válaszai igazak.

Ezen felelősség alól a biztosított exculpálhatja magát azzal, hogy a homályos kérdést az ügynök neki olykép értelmezte meg, hogy ezen értelmezés révén az arra adott válasz neki igaznak tűnhetett fel. Vagy azzal, hogy őt, a primitív műveletlen embert, a fortélyos ügynök oly módon szüggerálta valaminek az állítására vagy elhallgatására, hogy annak hatása alól magát elvonni képes nem volt. Ezekben az esetekben nem volna méltányos és igazságos, a biztosítottat sújtani oly tevékenységnek következményeivel, amelyet a biztosítónak állandóan alkalmazott embere erőszakolt rája.

Vajjon a most elbírált esetben történtek-e ezek az ügynök részéről?

Nem történtek.

A biztosított nem kívánt magyarázatot, a kérdés nem is türt oly értelmezést, hogy arra nemmel lehetett válaszolni. Az ügynök valótlán aláírta, minden előzmény nélkül, és a biztosított tehát nem képes magát exculpálni, ő dolose vagy culpose járt el, és felelnie kell ezen eljárásáért. Mert a közvetítő biztosítási ügynöknek sem szerződése, sem a törvény alapján nincsen a biztosító társaság részéről meghatalmazása arra, hogy a biztosított helyett az ajánlatbeli kérdésekre a valóságnak meg nem felelő válaszokat adjon, — sem arra, hogy a biztosítottat rábeszélje vagy rávegye ilyen válaszok adására. A maga felelősségét tehát a biztosítóra át nem háríthatja.

Az Ü. R. mondja, hogy az ügynök jogköre mire terjed ki. Abból és a 354. sz. Elvi Jelentőségű Határozatból nem lehet arra következtetést vonni, hogy mindazt tudnia kell a biztosítottnak, amit a biztosított a közvetítő ügynökkel előszóval közölt.

Az ítélet tehát téves és indokai meg nem állhatnak.

Dr. Gold Simon.

Jegyzetek a telepítési javaslatához.

Ez a tervezet sem kapásból készült, sőt az egész szöveg arra vall, hogy hosszú éveken át vajudó, sokféle oldalról meg tárgyalta és átgondolta kérdés megoldását formálták meg. Áll ez úgy a tervezet gazdaságpolitikai, mint jogi részére és ez utóbbival kívánok most foglalkozni. A tervezet 1. §-a szerint a törvény célja, hogy olyan vidékeken, hol a kisbirtokok szaporítása